

ივერი

თვე	ბაზით	ლიბა:	მან.	კ.
12	10	6	6	—
11	9 50	5	5	50
10	8 75	4	4	75
9	8	3	3	50
8	7 25	2	2	75
7	6 50	1	1	50

ცალკე ნომერი—ერთი შაურ.

„ივერი“ ტელეფონი № 27

რედაქცია:
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
ტფილისი.

ბაზითის დასაბარებლად
და განცხადებების დასაბეჭდად
უნდა მიმართოთ რედაქციის და წერა-კითხვის
გამარჯ. საზოგადოების კანცელარას.

ფასი განცხადებისა:
ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე—
16 კაპ. მეორეზე—8 კაპ.

„ივერი“ ტელეფონი № 27

კონსტანტინე ივანეს ძე ჯაფარიძე აუწყებს ნაივსებათა და ნაცნობთა, რომ წლის წირვა და პანაშვილი განცხადებული მყოფი იქნება მისი **გიორგი ივანის ძის** და **დავით ჯაფარიძის** დასაწესებელი ხუთსამთხვეობის, ქ. სიღნაღში, მთავარ-ანგელოზის ეკლესიაში, დღის ათს საათზე.

(2 - 1022 - 2)

სუბსაბატი, 2 მარტი, ტფილისის საკრებულო დარბაზში გამართული იქნება კონცერტი „ქართული დრამატული საზოგადოების“ სასარგებლოდ. მონაწილეობას იღებენ საიმპერატორო თეატრის არტისტები ნაწყიფი ა. დ. დავიდოვი, არტისტები: მ. ე. დარსკი, ვ. ა. აბაშიძე, გ. გედევანიანი, მ. პრესმანი, ლუბა და სტენის მოყვარულნი: ქ. ქ. დეგის სობოლევსკის, მარკინკევიჩისა, ბ. ვ. მ. თუმანოვი, მ. ბ. კოვალენსკი თავ. ნ. დ. ტრიხოვი და გრ. დ. აბაშიძე. დასაწყისი საღამოს 8 1/2 საათზე.

წინა-და-წინებულთაგან სკოლაზე შეიძლება „ნაივსებათა“ რედაქციის კანტორაში, ხოლო კონცერტის დღეს საკრებულო კასაში.

(3.—უ—2)

წლიური სასოგადო კრება.

რადგან 19 თებერვლისათვის დასრულებული წლიური სასოგადო კრება ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წევრთა არ შესდგა საკმაო რიცხვის დაუსა

წრებლობის გამო, ამიტომ, თანხმად წესდების § 15-ისა, კრება ხელმოკრულ დანიშნულია 5 მარტისათვის, ტფილისის სათავად-მხნაურთა ბანკის დარბაზში, დღის 10 საათზე.

განსახილველია შემდეგი საკანები:

- 1) წლიური ანგარიში სასოგადოების მოქმედების 1 ენკენისთვიდან 1893 წლ. 1 ენკენისთვიდან 1894 წლ.
- 2) მოხსენება სარევიზიო კომისიისა ამ ანგარიშის და წარსულის სარევიზიო კომისიის მოხსენების შესახებ.
- 3) სავარაუდო აღრიცხვა შემოსავალ-გასვლისა 1 ენკენისთვიდან 1894 წლ. 1 იანვარამდე 1895 წლ. და მთელის 1895 წლისა.
- 4) მოხსენება გამგებობის თავ. ივ. გ. მაიალის მიერ სასოგადოების სახელზე ბანკში შეტანილის პროცესის პრემიის თანხის მოხმარების შესახებ.
- 5) მოხსენება გამგებობის ბ. გ. დ. ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წევრთა არ შესდგა საკმაო რიცხვის დაუსა

7) არჩევიანი სასოგადოების თავმჯდომარისა და გამგებობის წევრთა.

მაქვს ფარხაზე დახატული თამარ დედოფლის სურათი ბალიშებისათვის, თითოეული ლირს 2 მანეთი, აგრეთვე ქართველების ყველა გამოჩენილის კაცის სურათი ამბოშების ცხვირსახოცად. თითო ლირს 60 კ.—1 მან. ხოლო წიგნი ჩასადენ ლენტეხელ დახატული 25 კ.—30 კ. თუ ჰსურს გამოიწეროს ცინემ და ან გადამატოს, ამ ადრესით მომზარდონ.

ვანქის ქუჩა № 7, სახლი მურაღოვისა, აღიქმანდრა რადნიოვისა.

ფილოლი, 2 მარტი.

ჩვენს გაზეთში რამდენჯერმე გვქინდა მოხსენებული, რომ რუსეთში ამ კამად დიდი ხანია ადრული სახალხო სკოლებში სავალდებულო სწავლის შემოღების შესახებ. განათლებულს სახელმწიფოებს კარგა ხანია ეს წესი შემოღებული აქვთ, და ამიტომ იქ წერა-კითხვის უცოდინრობა რიცხვი ძლიერ ცოტაა, გერმანიაში კი ზოგან სრულიად არ მოიპოვება. თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს ერის საზოგადო კეთილდღეობისათვის ხალხში სწავლად განათლების გავრცელებას, ამის განმარტება, იმედ ვგავს, ჩვენის მკითხველებისათვის საჭირო არ არის.

ვერობა არაფერს არ ჰქონდაც ამ სქის კარგად მო-

სწავლად; რუსეთში კი წერა-კითხვის გავრცელებას ხალხში ჯერ რაგორადც დარი ვერ დაუდგა. სტატისტიკურ ცნობებიდან სჩანს, რომ რუსეთის სახალხო განათლების მხრივ, ევროპაში უკანასკნელი ადგილი უჭირავს. თუცა ერთაბთ ამ საჭიროებისათვის ბევრი იშრომას, მაგრამ ხალხის სიღარიბისა, და სხვა ერთობისგან დამოუკიდებელი მიზეზთა გამო მაგდენი ვერა გასწყვეს რა. ევროპაში დიდი ხანია იცინან, რომ ხალხში წერა-კითხვის გავრცელებულად დასამყარებლად აუცილებლად საჭიროა სახელმწიფოს დახმარება. ხოლო რა გვარი უნდა იქნეს ეს დახმარება მთავრობისა—ამის შესახებ იმევე ევროპის გონების უკეთესნი წარმომადგენელი ამბობენ, რომ „წერა-კითხვის სწავლება უნდა იყოს სავალდებულო ყველასათვის და უფასო. რუსეთის სახელმწიფო კანონმდებლობაში იმითივე კმაყოფილდება, რომ მთავრობა დაეხმაროს ერთაბთ, რათა ხალხში წერა-კითხვის გავრცელებულად. მაგრამ ამ დროს რეტროგრადული პოესისაში ჩვეულებრივი განგამი—განგანათის იწყება. იმის მაგიერ, რომ თავის მხრითაც მოეხმაროს ქვეყნს, ამ გურის გაზეთები ყოველს დონისძიებას ხმარობენ, დაწყებული საქმე ჩაფუჭონ. რადგანც სწავლა-განათლების შიდაგანგარი წინააღმდეგობა მინც მათთვისაც კი საშარტყვინო და საშინაო არის. ამისთვის იგინი სხვა-და-

სხვა სრიცხვითა და სოფიზმებით სკდელიობენ გზა-ვაგალი ახანთან და სწავლა-განათლება შეაფერხონ. ერთი ამ სრიცხვითი ეცუტების, მოსკოვ. ვედამოსკერის, რომელიც გუშინდელს „ივერი“ მერში მკითხველებს უკვე ვაცნობეთ.

მოსკოვის გაზეთი ამბობს: თუცა სავალდებულო სწავლა-განათლება კარგია, მაგრამ რადგანაც ამის გამო ზრუნვა ეკვედა ერთაბთ ერთად დაიწყება, ეურნალ-გაზეთებმაც კარსხდა მათ მისცეს, სჩანს, მათ შორის მოლაპარაკება ყოფილიყო, სჩანს საზოგადოებაში ავიტაცია არსებობისა და ამიტომ მათი შუამდგომლობა არსებითად არც უნდა განიხრეს და უარყოფილ უნდა იქმნას!“. პეტერბურგის გაზეთი „ნავი“ ვრცობს: „კი სულ სხვა იონსა ხმარობს და სკდელიობს, სიტყვა ბანუედა ავადება; ამ გაზეთის 6x20 № მი დასტამებულია წერილი ბალეთის განპირი ქვეყნის შესახებ. აქ სახალხო განათლება კარგა ნადაგზად არის განმარტებული და კარგა ხანია, სწავლა ყველასათვის სავალდებულოა. შემოხსენებულს პეტერბურგის გაზეთს რუსეთისათვის მანებულად მიანია, რომ გერმანულ

1) უნდა შევინებოთ, რომ იგივე გაზეთი ამის წინადაც ერთბას უარყოფდა—თქვენსა ვაძღვრულ საგანს სავალდებულო წერა-კითხვის კანონის შესახებ რუსეთისათვის ნაბიჯი არის, რომლის გამო საფრანგეთის კონგრესს კარგი არ დაუტოვია.

ფალეგონი

გ ა ზ ა ფ ს უ ლ ი.
(ფუნდენი და მანანელი.)

ნიწნები სჩანს გაზაფხულის, გინაროდეთ, ძმანო, ყველას: მოელოდით არე-მარის სასოგადო სხნას და შევიდის!

გრძნობით დამდგის ჩვეულებრივ ბუღალური თვის სტრუქტურა ვარდსა; გამოფხიზლდა მთა და მდელი, გადაუჩრხა, ცრემლს და დარდას.

და მერცხლებიც კიკეკითა ფილოფიბენ ტრეჯულს სულს, და იმითი ჭრამული ჰვადებს ლტენას, სიხარულსა.

ჩამოდენბა მთა-გორებზედ თოვლი ხელთა შემოპარკელი და სირბილით გადმოივლი, რომ მოგვირწყოს ტყე და ველი;

ყანა, ქერი და სიმინდი, საამურად ამწვანდება, გლვებ მარჯვენა მადლიანი მოკისს და მით გამწვანდება;

სამოთხესა დაგმსგავსის კურთხეული საქაროვლო;

სხვა ხად ვპოვოთ იმისთანა, თუნდ მოველოთ სხვა მთა და მდელი.

არა უნდა მეტი ვრსა? ცვლავ დიდება აღიაროს, შემოქმედსა მადლი ფიქვნას დასტკებს, ქვეყნად გაიხაროს.

მაგრამ, ვია... სიხარული ერთ ერგოს იმ ერის გულსა, სადაც არ აქვს მკვიდრი ბნა ზეტურსა სიყვარულსა?

სად არ შრომობს შვერთებულ ძალ-ღონითა ერის ხელი— იქ ცხოვრება და სიცოცხლე, ტანჯვა არის და სასჯელი...

მაშ, ჩვენც ძმებო, შვერთებულ ძალით დავეხდეთ გაზაფხულსა, რომ ცის მადლი გადმოგვინოს ზენა არსმა ქვეყნის გულსა.

ნიწნები სჩანს გაზაფხულის... აღვსდეთ, ძმანო, გაიხაროთ, თანაგრძნობა, სიხალულით, სიყვარულით დავემყაროთ, და ნინოწინდელი.

საბარლო მემინარა.

ივან ივანოვი ტურუსოვი გამოჩენილი მემამულე იყო ერთს ჩვენს გუბერნიაში. თუ ამის მამა-პაპას რომი

არ გაუთავისუფლებია, მარტო იმით, რომ რომში თავის დღეში არ ყოფილან, მაგრამ რუსეთის ისტორიაში-კი ბევრგან მოხსენებიათ და გამოჩენილი ადგილიც სჭერთათვლით.

დღად გამოჩენილი იყვნენ ივან ივანოვის მამა-პაპანი იოანე გროზნის დროს. მართალია ერთი იმანოვი ვანკა ტურუსოვი რადღანა-მალაშისათვის ძალიან დასაჯა ხელმწიფემ იმით, რომ მოადნებულ ნესტრების დაგლეჯისა და ჯოხით ემების შემდეგ ერთს რომელღაც მოინსტრუქტორში გაგზავნა. ვანკა ტურუსოვი კი ისევ იმ ხელმწიფემ უზომოდ აამაღლა, დააჯილდოვა დიდის საჩუქრებით, იმასთან ეძინა და ევლიდა და იმისთანა ძალი მიანება, რომ თითონ ამ ვანკას შეეძლო ვისთვისაც-კი პნეზად ნესტრები დაველოჯა. ერთის სიტყვით, ხელთ ჰქონდა ძალი და დიდი ძალა...

ამ ვანკა ტურუსოვის შთამომავალი, ბევრი თავს იჩენდენ შემდგომ და სხვა-და-სხვა ხარისხის ალაგებში ერთი მამადგვარ ხელმწიფეებთან; ერთი იმანოვი ძალიან ეცადა, ეკავრინეს დროს, რომ იმეც მალე თავისი გვარი უფრო აფხალდებინა. ტურუსოვის გვარი არ იყო უბრალო გვარის შთამომავალი, არა და არა. ერთს არსებში ივან ივანოვი გამოსდებნა, რომ იღესდეს ტურუსოვი

თავადები ყოფილან, თათრის შთამომავლობისა; სამის ძმის მორუსი, ფურუსი და ტურუსისა. პირველის ძმის შთამომავლობა არაინ გამოჩენილი თავადები მურუსიშვილები, მეორის თავადნი ფურუსიშვილები და მესამისა ძველადე განთქმულნი თავადნი ტურუსიშვილები ანუ ტურუსოვები, ასე მიმდინარეობდა მეჩვიდმეტე საუკუნემდის ამ გამოჩენილ თავადების ისტორია. სწორედ იმ დროდღე, როდესაც უკანასკნელად იხსენიება თავად ტურუსოვი, რომელიც ნამუსტინკად იგზავნება რომელღაც ქალაქში მდინარე ვოლგაზედ, ამის მეორე იხსენიება ერთ გვარი, რომელიც თავადობას-კი მოკლებულნი არიან და ამ გვარს, რომელიც უკანასკნელად იხსენიება თავადების შვილობის დამტკიცებისა. მარტო შთამომავლობა არ ამწვენება ამ გვარს, —სიმღერდეს კარგად ბლომად ჰქონდა. ივან ივანის გეგუბრონა მწვენიერი იმე მული ესე თორმეტი ათასი დღიური, კარგად გამართული სახლ-კარი შემოიბოლი სუველესფობი, რაც-კი შეკუბროდა ძველად განთქმულსა და გამოჩენილს თავადის ოჯახს...

ივან ივანოვი ხელ-გაშლილი და უნაგარიშო კაცი იყო. უცოლოსა და უნათესავოს ივან ივანის ერთადერთი შორეული ნათესავი ჰყავდა სადაღი საზოგადო-გარე, რომელიც ხან-და-ხან დახმადედა ხოლმე თავის ძიანს და ყოველს წ.მს მოელოდებოდა იმის მემკვიდრეობას. ივან ივანოვი ლანოვი კაცი იყო, განმართული შუა ხნისა და იმედოვნება, რომ თავის მემკვიდრეს, თითონვე დაღუბული და თვალბნე... ამასთან დავუბტებს, რომ ივან ივანის არსოდეს და არსად არ უმსარხურნია. მამის სიკვდილის შემდეგ პირდაპირ რომელღაც პირველ ხარისხთან სასწავლებლიდან მოაჩანდა მინ და იმის შემდეგ ფეხი არ გულდავის თავის ქვეყნიდან.

თავის სოფელს-კი იშვითად ესტუმრებოდა ხოლმე იმით, რომ უზომოდ უჭურდა ქალაქში ცხოვრება გაუმართალობის ახლო, როგორც თითონ ამბობდ, და გუმართაობის ფენია იყო, როგორც მოქალაქენი უწოდებდნენ.

ივან ივანოვი შეეძლო თავისუფალი და პატრისკემი დამოუკიდებელი ცხოვრება, იმის ხმას ექნებოდა გავლენა ნაცნობებში და დიდი ალაგის დაქვერად ძველად განთქმულსა და გამოჩენილს თავადის ოჯახს...

ტომის ვარი, რომელიც დასახლებულია ბალტიის სანაპიროზე...

მაშინვე ერთს ხმაურობას მორთავდნენ...

ანისა და ერისათვის განუზომელია; რომ თეატრი არის სარკე...

ლოსით ესწრება საზოგადოება, მაგრამ მოსალოდნელია, რომ ესლა უფრო მეტს ხალხს მიიზიდეს...

სოფელი გედაკლემში შეიპყრეს 13 ავახკების საქმე გაურჩევია სამხედრო...

იმ დროს, როდესაც რუსეთის გუბერნიებში მტკნარი უწყვეტობა...

დასალი ამბავი - დღეს, 2 მარტს, ტფილისის საერა-ბული...

როგორც შევიტყუეთ, სახე მწიფო ქონებათა უწყვეტს განუზომელია...

გვამი ტფილისის მიხეილის საავადმყოფოში წაიღეს.

სოფ. მერეთი, (გორის მაზრა): 18 თებერვალს, შუაღამისას, ვილკაკი მიუტეა...

ჩვენ და სამწუხაროდ, უნდა აღვნიშნათ, რომ თეატრისა და მსახიობთა...

კვირას, 12 მარტს, ქართულ სიბერების მხანაგობათა დასი ბნარტორების...

გვამი ტფილისის მიხეილის საავადმყოფოში წაიღეს.

სოფ. ქაშვი. ჩვენის სოფლის არსებობა მკითხველმა საზოგადოებამ...

მატრიალური შეძლება, არამედ დიდი ნათესავობა და დამოკიდებულება...

თითონ ივან ივანოვი დაუნიშნავთ გუბერნატორადო. იმ ეს კაცი არის...

მომობანდობა თურმე ნაქირავების ეტლითი წარმოადგენთ, უფროდ ღირსეულად...

კითხვათ ივან ივანისათვის, როგორ ბძანდებო, გიპაუტებდა: - ცუდად, გუშინ მე და მათი პრეფისხორტელსტო...

და სადილის მზადებაშიც დიდად დაეტყო ფრანგული ხასიათი; ვინდა მსუბუქი საუბრელები და მშვენიერი...

III გაისმოდა ხმა თუ არა, რომ ესა და ეს დანიშნა გუბერნატორადო, მაშინვე სანკებოლ ივან ივანოვი...

როგორც გინდა, როგორი? - აი, ამისთანა სწორედ, როგორც მოდის. მერე რა გულის კაცი არის...

გუბერნატორის მოსვლის უნდა ივან ივანოვი პირველდნაპირად არის. იმის მიერ გუბერნატორს ჩრდილო...

IV გუბერნატორის გამოცვლაზედ ივან ივანოვი მთლიან თავისი ცხოვრებით იცვლებოდა...

მართლაც საკვირველი კაცი იყო ივან ივანოვი, ისე შეგუდო გამოცვლა თავისი სახე და ცხოვრება, რომ მართლაც ახალს გუბერნატორთან...

გავაყენოთ „ივრისი“ მკითხველებს: სოფელი ძველი მდებარეობის ტუთი-სის მხარეში, ორის კრინის გზის სა-შუალო ადგილზე, რომელთაგან ერთი ტუბოლის გზა არის 2-3 ვერსტად და კავასის აქეთა მხარის კრინის გზა 4 ანუ 5 ვერსტად. არც ერთს ამ გზებთან არავითარი საფარი არა აქვს რა ამ სოფელს უგზობი-სა და უხელოაბის გამო. ქალაქი ქუ-თაისი არის 25 ვერსტად. იქ სასია-რული გზა ვრთად-ერთი ესრედ წო-დებულ სახენდრო საჭარველოს გზა, დიდის ხნის უწყვეტობაობა: უწყვეტობაობა, საძინებელი ინსტრუქცი-სიარული და ამ მოკლე დროში სრუ-ლებით მოიხიბა, რადგან მდინარის წვიმების ქვის თალიანი ხილი წარ-სულის ქვის სტეპების ავღრმა დაახიანა. პატრონი რომ გამოუჩნდ-ნო, ეს ხილი ორი-სამის თუნილი შევსებდა, მაგრამ, თუ ვხედავ ქუ-რადღება არ მოგეცა, მერე 200 და 300 თუმანიც არ გეყოფა.

დაბა ჩხარა ამ სოფელზედ არის 3 ვერსტი და შორეული, მაგრამ უგ-ზობობისა და უხელოების მიზეზით ამ დაბაზედც მოწყვეტილი სოფელი ძველი, მაშინ, როდესაც ამ დაბაში არსებობს ადგილი და სხვა რომ არა ვთქვათ-არა, ადგილი ხომ აუცი-ლებელი საჭაროება ჩვენთვის, თი-თონ სოფელში სამეზობლო გზებიც არა უფარგინი არიან, რომ მაზრად სიარული, განსაკუთრებით ზამთარში, ყოველ შემთხვევაში ამ მხრით, მაგონა, სოფელი ძველი დრისია, რომ ვინმე შეიძლება და მტკიცედ იმით, ვის მოვალეობაზე შეადგენს, რომ ამ გაქრებისგან გამოიყენოს ეს სოფელი.

მიწის პოხურებით, ბუნების ნიადა-გით და მანძილობით სოფელი ძვე-ლი უკანასკნელ სოფელად არ ჩაით-ვლება, აქ მოდის მწვენიერი ღვინო, პური, სიმინდი, ბამბა, ენდრო, თუ-

ნიც კარგად ვერ იცნობდნენ გუბერ-ნატორს. ამისთანა წამები იყო დი-დად და დიდ სახენდრო ივან-ივანისთვის.

იმის მერე სულ-ყველას, ვინც-კი შეხედდებოდა ხოლმე, დაწვრილებით და სიარულიდან სულის შეგუბე-ბით უამბობდ, სად და რო-გორ მიმდგეს „თითონ“ გუბერნა-ტორად და რა შედეგი მოსდგება ამ შეცდომას. თავისი ცხოვრებაც გა-მოიკვლია ივან ივანისა და მისი მ-ზანდაზღედ, გადგებულს ენას მიჰყე-პარდ ივან ივან და იმით მაგერად გა-მეუდა იაროსლაველი მზეციე ივანე სილორაკი, რომელიც მორთო მაღა-ლის წაღებით და რუსულის მოკლე ჩობით დიდის სტუმრის გე-ულის საათის ჯაჭვი ყელზედ. სა-დადგებას იცვს მღვთმარება და-ნეტო. ვანდენდელს ფანდულს საქ-მელებს და ღვინოებს მიჰყა გერმა-ნული გუბერნატორის თხოვნით და იმითი ალოვი დიკავა რუსულმა არა-ყმა, შიკა ვამბა, გოქმაზ ხინელი და მანუელის და ბატუმა ვაშლი.

ასე გუბერნატორის ბაძვით რუ-სულს ელოპობულდ გამოცდილი ივან ივანის, საცა არ ვინდა, ვაი-ძაბოდა: ჰყვე, ბაუანებო, რუსები ვართ, რუსეთი რუსებისთვის, აი, რის დროსაც ქვე უნდა ვეფარებოდეთ, გესმის!

ამ შემთხვევაზედ წინ არ უდგა და პასუხს ვინ მისცემდ, მაგრამ ივან

თუნი და კარგი ხილი. აქედანვე გა-ქვი ყოველ-წლიობით რამდენიმე თა-სის დუბი მარგანეტი, რომლის ზი-დვა იანა ყვირიაში თხოვლობს ბევრს ხაჯას, რადგან რკინის გზის ახლოს ურბო ვერ მიღებდა. როდ-ესაც სოფელი ვთხოვთ, ვისეც ჯერ იყო ყურადღებით მიქცევა გზების გა-კეთებაზედ, გვიპასუხეს, რომ ხაზინა ფულს არ იძლევა; არც რაქისა და შორაზანის მარგანეტი ჰგზავნიან ურბო-ფულს, მაგრამ გზებს ყველგან აყე-თებენ და ჩვენ რად მოგვცემენ ფუ-რების მაშინ, როდესაც ტუბოლის კრინის გზა 300 თუმანი მოგვცა იმ გზების გასაკეთებლად, რომელიც კრინის უზის ღრინდავსთვის წვიმი-დანა. მაგრამ არც ამ ფულს ვითო-წვითა ჩვენადს; ამბობენ, ვინომც ეს ფული ვიღაც ინერნის უნდა შე-მოპარავოდეს და მერე თავი უნდა მოგვასოს.

ამ გზის გაუკეთებლობის მიზეზით ვერ მოგვიხატებია, რომ ტუბოლის ქვა-ნახშირით ვისარგებლოთ და იმი-თი ავიცილოთ ურბოსადაც ახარე-ბულის ტუბების საცეცხე.

თუმცა გაქინურდა ეს ჩვენი სა-უბარი, მაგრამ ირდელ სიტყვაზე უნ-და ვისუბროთ ორის შესახებ, რომ სოფელ-ში ძველი არხეოლოგიის მხრითაც გა-ისინჯოს, ურიგო არ იქნება. აქ არის მეფის ნაშთისა და მახლობლად იმი-სა ბუნებრივ შესაჩნვევი და დიდის ხე-ლოვნებით ნაშენი სიმაგრენი ჯაჭ-რის დასახლებული და იმათის სურსათის დასაცველი. ამ ადგილას ხალხი უწყვეტად ვეფხის-ტყაისანის მითოლოგიურის გმირის ტარეილის ციხეზე, მაგრამ ჩვენ ვფიქრობთ, უფ-რამ წმინდ მოწყ მეთა დავით და კონ-სტანტინეს თავ-შესაფარი სიმაგრენი უნდა ყოფილიყო, რადგან არგვე-თის მთავართა სამშობლო ეს სოფე-ლი არის.

რაც შეეხება სწავლა-განათლების

ივან ივანის აღფრებობაში შედიოდა ამ სიტყვების თქმის დროს, ისე ჰყვი-რადა, ვინომ ბევრი ურწმუნაი გე-რდობდნენ და არა სჯეროდათ იმისი სიყვარული რუსებისა და რუსულ-სადმი...

ვისაც ვი არ უნდა სკეროდა გუ-ბერნატორის ალოვი, სულ-ყველა ივან ივანში მოიპოვებდა იმისთანა იფ-ნას, როგორც მზავს ვერა ფულით ვერ იშობით და ვერ შეისილთ და მალა მოაღობს ყოველი გუბერნა-ტორისაგან ჩანდენილი საქმე ქვემარ-ტად დაფუსებელი და მისაბაძველი იყო მთელი ქვეყნისათვის.

V

ივან ივანისი ამისთანა აღტაცე-ბის იქმნის განტანდა, ვიდრე გუბერნა-ტორი ამ თავისისებრით ამ უნე-ბურად არ დასტავებდა ალოვს ამ წამვე გუბერნატორის მომხიბლე-ბალო მაღალ იკარგებოდა ივან ივან-ინის თვალში. კაცი იფიქრებდა, რომ ალოვის დამკარგავს გუბერნატორს სულ უწყობოვს იმ მაღალ-ხარისხის-ის თვისებანი, რომლითაც ისე იყო უწყობილი ივან ივანის თვალში წინა დღეს. ერთს შავალითს მოგახს-ენებთ ივან ივანის ცხოვრებისას: ახლ-სწავლულდ მტო იყო ივან ივანი-ჩი ჩრდილად გრთის გუბერნატორისა. ჰპოვაოდა იმისის ფიქრებით, ჰლა-პარაკობდა იმისის სიტყვებით და ისე უწყობის ივან ივანის ამ გუ-

საქმეს, ამაზედ ნურს გვიტოვებო. აქე-რე მცხოვრებთ ხოლოდის მოსულა-ურ-ჩვენი, ვიდრე სასწავლებელზედ ჩამოუდებდნენ ლაბარაც, ეხლა ეს აქაური მღვდელი მ. ნესტორი რომ-ქამე სკილოლის დააარსოს სამკვლე-ბის სასწავლებელი და ვინაზთა არ იქნებო-ს ამ სოფელში სცხოვრებს სამი მღვდელი, ერთი მთავარ-დიკანი, ორი მღვდლიანი, ათი მოსახლე უნა-ზოდ და ასა-არმოც-და-ათი გლეხი. შეიძლებოდა, პატარა ბაბლოთიკაც დაარსებულყო აქ მღვდლების თა-რისობით, მაგრამ მთავარი არ არის, რომ სხვაც ბევრი რამ გვაქვია და ვი-თუ ბევრის მღვდ-ს ცოტაც არა გავხედს-რა!

სახორბალო მოღვაწეობის პრო-გრამა ბ. შ. შარაშვილისა.

მაღლობა ღმერთი, გამოაკვეთე ბ-ნმა გიორგი წერეთელმა თავისი პროგრამა. თუმცა, მართალია, თავი-სი დაბადებიდან დამოკლებული მითლის თავისი ხანგრძლივის არსე-ბობის განმავლობაში „კვლს“ დედ-მდის კრინტიც არ დაუტრავს იპო-ვამის შესახებ, რომელიც „კვლის“ უკანასკნელ ნომრ ბში წარმოადგი-ნა ბ-ნმა გ. წერეთელმა და თუმცა ტუ-ტილად გავრწმუნებს პატივცემული ავტო-რი, ვინომც იმსა, ვთ ხანაჯამბოვნი-ვის ხსენებელი პროგრამა, მაგრამ ბოლოს-და-ბოლოს, მაინც მაღლო-ბს ვუძღვნი, რომ გავგეცნო თავი, რადგან თუ ვესდ დაინებეთ, შეუ-ძლიან საქმე ეს (გ. წერეთელს) „შესამე დასის“ თაობა?

დაღ, ყოველფერი ამტკიცებს, რომ არ შეუძლიან. პირველსა სუ-აღლებდა ხალხის ეთილო-დობის გა-საუმჯობესებლად მიანია ბ. გიორგი წერეთელს „იღუ კრდელი“. მაგრამ ისტორიკალიდან სმანს, რომ წყაროს კრდელი ერთი უპირველესი საშუა-

ბერნატორს, რომ ვერ გააჩე-ვოდა თვადებოდა ივან ივანი-ჩი და სად იწყებოდა გუბერნატო-რისა. საქმე იქამდის მივიდა, რომ ბევრნი, ვისაც საქმე ჰქონდათ გუბერნატო-რისა და იმისი ბ-ნი უნდა გაეგოთ, წინა-და-წინ ჰყოხებდნენ ივან ივანის დარწმუნებულები, რომ ივან ივანი-ჩი წარმოსტუმრდეს იმს, რასაც იტყვის გუბერნატორი. აი რა ნაირი თვისე-ბისა იყო ივან ივანი-ჩი. — ამ გუბერ-ნატორმა დაიმსახურა მთელი გუბერ-ნიაში დიდი ბატოე და სიყვარული; არა მარტო ფინასი, არამედ მთელს ჩინოვნიობას, მოჰკარგებ-და სხვა ხალხს ჯარიანი ჰქონდათ მარტოდ-მარტო ცალიერს თა-მაზედ, რომელი უფრო უყვ-დადებოდა გუბერნატორის თავისი სიყვარულს და თავ დავსებას.

თუმცა პროვინციული ელიტისთვის, — შესაბამის ჩინოვნიკები — თქვენის-თანა გუბერნატორს ჩვენ ვერ ვიშო-ვებოთ, ხელი გვიბოძეთ, რომ გემთ-ხიოთ!

თუმცა პროვინციული ელიტისთვის, შეზღავდნიან გუბერნი, მოქალაქენი, კაცი არ ქალენი, და დავებოთ, თუ თქვენ არა გვეყოლებოთ, იმის-თანა მფარველს ხსენდ ვიპოვებთ; ხე-ლი გვიბოძეთ განმთხიოთ!

ივან ივან და გულ-ჩინოვი გუბერნა-ტორი ამ შეიძებდა სულ-ყველას ამ სი-ტყუებით: ნუ გემინიანთ, შეიღებო, ბ-ნმა ცოცხალი ვარ, თქვენ თავს არ დაგანებებოთ, მაგრამ ბედ სხვის უქა-

რებათავანი. იყო ყოველთვის, რომ ცაცს კაცი დამონაგებინა. განსხვავე-ბა ძველსა და ახალს დროში მხო-ლოდ ის არის, რომ მაშინ, როდეს-აც უწინ შეუძლებელი მოვალდ თა-ვისი პირად თავისუფლებას ჰიარე-ვდა და კრდელის მონა ხედებოდა, ახლა ჰიარევის იგი თავისი მიწა-წყალს, თა-ვისი ეკონომიურს დამოუკლებლო-ბას. მიზეზი ვალის გარდახდის არის, ლებლობის ძლიერ ღმერთს, რომ აკრედიტის სიძლიერე გასწორდეს სა-კრებო. გლეხის თუ ანაზორის ეკონო-მიური მოვამარტობა რომ გავხედო-ბელ-ჰყოვდეს ვალის გატუმრებას, ამდენი ბანკის ვალი არ დაედებოდა რუსეთის გლეხსა და თავად-ბანკს - რომის. თუ-კი ვულს, რომელიც ბანკიდან გამოიტან, რიგინანდ ვერ გა-უძღვებო, ეგერად ვერ მოახლო, ვერაფერს მოაგებინე, როგორად გარდახდი ვალს, რაც უნდა მტოე საჩვენე-ლი იყო! თუ-კი უცხო ქვეყნების კონკურენციის გამო ჰყოლსა და სი-მინდის ფსი თან-და-თან იკლებს, თუ-კი გლეხსა და მე ამდენს იმდენ-ნი ქირანხული არ მოუღლისა, რომ ოჯახიც გამოკვეთა და ყოველგვარ გულს მოთხოვნილებასაც გაუფიქ-რებდა უნდა გარდახდნოთ ვალი? თ-მამად შეგვიძლიან ვთქვით, რომ ია-რის კრედიტი კიდევ უფრო გააღარი-ბეს წყაროდ (და მხედისაც) მივამე-ლეს, რადგან უფრო ადვილად მიი-ტუტუბეს, ადვილად გაიასხ მაგნი. ქართული მარგანელობა, ამბობს ქართული ანდაზა. ეს ანდაზა მა-თალია, მაგრამ ამაზედ მორე ანდა-ზა უნდა გამოვიყენოთ, ე. ი., რომ ერთი ღმერთი მაინც უნდა. მაგალითად თავი კრდელი თავდაპი-რველად ხომ ზომის წყალობა არის, მაგრამ ბოლოს და-ბოლოს კიდევ უფ-რო მალე გამაქრებელია ვიდრე თვით ჩარჩის კაპიტალი. ამგვარი მაგალითი ბევრია ეკონომიურს ცხო-ვებაში. ავიღოთ კახეთი. იქაურ-ი-

ნა ხომ ბევრად სჯობიან იმერულს. მაგრამ სწორედ ეს ქიარული ღვინო იყო მიზეზი კახელთა დავალიანებო-ბისა. თუ იმერული გლეხები არ დაე-ვლინებოდნენ ჯერ, იმს უნდა მიე-გვერთო, რომ შთა არ ჰქონიათ ისეთი დამოკლებლობა რამ ვაქრების მიმხედველი განძი, თორემ, თქვენი მტერი, იმით-დღე დადგებოდათ, მიუხედავად იმი-ნის, რომ ბ. გ. წერეთელი იმერულს ცველაზედ უფრო, გომად-ფხიზლად სა-სოფლის, რასაკვირველია, რომ მე აქ არ ვხედავ იმს, ვინ აქნებოდნენ იმერულში იმ შეთხებებში, ჩარჩებოდა ანუ ვაქრებოდა, ისევ იმერული თუ სომხები, რადგან, როგორც ქართულ-ული ანდაზა ამბობს, „გინდ მტერს შე-ვექმნებოდა, გინდ მტერს ვერა მტერს“.

ახლა გავდივით ბ. გ. წერეთლის მეორე პროექტზედ. ბ. გ. წერეთლის მოუტრავს რად-ცასათვის ყურად, მაგრამ კარგად ვერ გაუგანია, იგი გვა-სწავებს, თითოეულ სამამსხლისო-სი თითო ასოციატია უნდა დაარ-სდეს; ამას წინადადებოდა მოგახსენი-თ, რომ ბ-ნმა გ. წერეთელმა, არ შიძ-ლებია, ერთი რამე სასოციატო არ შე-თხსამეთქა. ამა, ადმინისტრაციული განკარგულებით დაწესებული წეს-წყობილება რა საფუძველი ეკო-ნომიურ ფორმისათვის. ამა გარ-და არ ვიცით, როგორი ასოცია-ციები უნდა ბ. გ. წერეთელი წერეთელს? მთლიან უნდა, რომ გლეხებმა და ახ-ნურებმა შეერთონ თავისი ად-ღამელები და ერთი ეკონომიურ ოჯახ შეადგინონ, თუ ერთ ერთ-ს რომელსაც წამე-ბი შეერთდნენ. თუ პირველი ჰქონდა, არა ზომია, რამე საშუალებით შეისრულოს თა-ვისი შირი, თუ მეორე — რად მასა-ლად წარმოებდა ადმინისტრაციო-სადაცებოთ. რაც უფრო უფრო იქნება წარმოება, ის არა სჯობიან რაც უფრო დიდი იქნება კოო-პერაცია, მით უფრო ძლიერი არ იქ-ნება იგი? წყაროდ-წყარო კოოპერა-

როგორ მოხებლობათო, ვინ იქნება, რა იქნება ახალი გუბერნატორი. ძველი-კი სრულიად დაივიწყდათ. მა-რთლაც რაღა გამოსადგვი იყო სა-მასხურიდან დათხოვნილებითი კა-ცი, რა შეეძლო მას; დღეს-კი იმა-ზედ ვფიქრობთ!

ისინი-კი, ვინც მთელს თვეებსა და წლებს ბევრნი გუბერნატორის ხაჯზედ სცხოვრებდნენ, ისინი-კი თაკობდნენ და გზას უზებდნენ ბევრის კაცს და უსიარსებლოდ გაიძა-ბოდნენ, რომ მართალია, კი გულის-კაცი იყო, მაგრამ სულ-ყველას თავი-სი დრო აქვსა და ეხლა ვიმოჩე-რებულეთი ტვირთმარებელია, ბე-ბერი რად გვანდაო?

ამ ბზონს აშკვა ჩვენი ივან ივანი-ჩი. მართალია, ძველს გუბერნატორს ცოტა ბი კარგი გუბერნატორი, მა-გრამ ეს უხანდელის დროისათვის ბე-ბერი, და ადგილი უნდა დაუთმოს ახალ-გაზღვრებს, ელანდელს ცხოვრე-ბას სხვა კაცი უნდა, მაგრამ არა „სს-ვა კაცი“, ივან ივანი-ჩა ჯერ არ იყო-და; არც ეკონომიკისა სამინისტ-როს უხლო კაცი უნდა და ეხლა ვიმო-ჩეხებულეთი საშუალებით ამ ალო-ზედ ახალი კაცი უნდა მოგვინდებო-და. მართალია, ივან ივანი-ჩი ფრ-იწვებდა ღალადს, რომ სწორედ ამის-თანა კაცი გვირდო.

(დასასრული ხელ).

ცემა (მთელ სამამხალისოსაც რომ შვიცავდეს თითოეული კოპრაცია), ისევე ადვილად გავარკვნიან, როგორც კერძო წარმოებულნი. ამა სდ შეუძლიან ჩვენს წერის კოპრაციებს ამერკულ კოპრაციებთან, კოპრაციას, მხოლოდ მაშინ იქნება ძლიერი, როდესაც იქნება დიდი, ფართო.

შედეგ ამის იმედი პასუხს მოგვცემს პ.გ. წერეთელი ამ საკითხებზე: ჯერ ერთი, იქნება თუ არა ეკონომიური თანასწორობა წერებს შორის? მეორე, როგორც უნდა ვიცოთხეთ, სრული ეკონომიური ერთობა გეგმებათა წვევებს, თუ მხოლოდ ზოგიერთ რამეებში იქნება შეერთებული? მესამე, თუ სრული ერთობა ჰსურს, როგორ, რა საშუალებით, უნდა გადავიდეთ მესაკუთრეები კოლექტიური წარმოებაზე? ცხადია, რომ, თუ ამ საკითხებზე პასუხი ვერ მოგვცა, მაშინ ბ.ნ.გ. წერეთლის პროექტი იქნება მხოლოდ ხიშირა, სხვა არაფერი. მესამე კი, რომ პასუხი მოგვცეს. ამ ექვსათვის მე მაქვს ის საფუძველი, რომ ბ.ნ.გ. იწინასწარმეტყველებს დიდი ასოციაციებისა და კოოპერაციების საქმე მხოლოდ წვრილი კრედიტით უნდა მოაწესოს, თუმცა კი პირველი მეორეს სრულიად არ ეთანხმება.

ბოლოს გვრჩევს ბ.ნ.გ. წერეთელს, თავი დაანებოს, მესამე დასის თაობაზე და, საზოგადო, რისამე, თუნდ თავისი კვალიც თოიბას და ისე ისეთი ლიტერატურული მშრომელი გახდეს, როგორც ეკონომი მეთაურობამდის იყო. თორემ ამ ახალს, მისთვის სრულიად უცნობს გზაზედ, უთუოდ ბევრჯერ წაპარავს ფეხს და, ვინ იცის, იქნება კიდევაც წაიძვრეს სადმე.

გ. წ. 22 თებერვალი, 1895 წ. რუსეთის ცხრომება.

„რუსეთი ველომ.“-ის გამომავარი მებით რუსეთის იმპერიის სხვა-და-სხვა ადგილებში თითოეულს სულაზედ ასე განაწილდება მათ მიერ ხმარებულ მავარ სახმელენის რაოდენობა გრადუსობით.

ბალთის პირად მდებარე გუბერნიებში თითოეულს სულზედ . 20,2. პოლონეთში . 18,1. რუსი. შიდა გუბერნიებში . 29,6. საქართველოში . 4,8. მალორსის გუბერნიებში . 19,2. ციმბრსა და კასპის ზღვის იქითა მხარეში . 19,0. ამ ანგარიშიდან გხედავთ, რომ ყველაზედ მეტს სახმელს ხმარობენ რუსეთის შიდა გუბერნიებში, უკუღაზედ ნაკლებს-კი ჩვენს ქვეყანაში.

როგორც „კვირული სოლო“ იუწყება პერეისლავის მხარეში თურმე საშინელს სისასტიკეს ხმარობენ სათადარიგო სურსათის აკრების დროს. ტაშანის მამახალისის ბრძანებით, რომელსაც „აულად ჰსურს, რომ მთავრობის გული მოაგოს“, ხარჯის ამკრებლები უნდადუბის დღეს აუკრებენ თურმე გლებებს. „გაღეს მიიწვევენ ხოლმე სოფლის კაცელო-რაში, სწერს ერთი კორესპონდენტი—და უბრძანებენ, ტლავე გარდა-

ბ.ღოს თავისი წილი. თუ გლები ეტყვის დამაქლდეთ და მალე გადავიხლო, მაშინვე „ფრის“ ქვეშ უბრძანებენ დაწოლას, სადაც სხვა უწინდურებათა შორის ქათმები და გოქებიც იყავება და საწყალი გლები იმდენს ხანს ჰყავთ გამოწყვედულნი, „ფრის“ ქვეშ, ვიდრე ნათესავენი არ გამოისყდიან და ან ფიცით არ აღუთქვან, რომ უნებურად მალე გადავიხლო. ფიცს მართლაც არ გასტყვენ ხოლმე, რადგანაც ამ „ფრის“ ქვეშ ყოფნას ჯოჯოხეთში ყოფნა ურჩენიან ჩვენს გლებს.

ნარკვევა

(ყურნალ-გაზეთებიდან).

გაზეთ „პეტრეტი“. ვეღ. „ის კორესპონდენტი აი რასა სწერს ამერიკელ ექიმების შესახებ:

რეინს გზის ვაგონებში, ტლავებ-რფის ბოძებზედ, მალაზიების, რესტორანებისა და სასტუმროების გარეშე, იგებან, სადაც-ცა შეიძლება, აპროექტი ექიმება განსჯდებებს და აფიშებს ავრებს, რომლებზედ ექიმბა ავსადებს, რომ მასზედ უფრო გამოვლიდა, უფრო ნასწავდა, უფრო დასწავლული და მისთანე უნებარე ექიმბა, მეორე ავარს. ზოგა თვისის განცხადებებს ფორმირაფულს ორს სუბსიანე გამოქვადებს სოდე: ერთს ავადმყოფობას დროს და მეორეს მოჩენის შედეგ გლადე ბუღს. ზოგა ავსადებს: ფულს არ ავადებს, თუ ვერ მოაქვნიო. აჩან იმისთანებებ, რომელზედ ავსადებს: ეასაც ვერ მოაქვნი, მას 500 დოლარს ვარამას გავუხდით. ჩივბოს ერთს გაზეთში ამკვრი განსჯდება ავსადებს: ექიმბა N. C. და B. უკუგვარავს ავადმყოფობას ვარჩენი თვეში სამ დოლარად და სხე.

ბ.ღის შინა-რა ამ კორესპონდენტის, „ნოვ. ვრ.“, თვისის შხრიდ იხსენს: „ჩვენი ექიმები ჯერ-ჯერობით ამიებს არ კადრულობენო“.

დეპეშა

(რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან).

28 თებერვალი.

კმბმარუბში. გუშინ ნიკოლაევის კრინის გზის სადღურიდან პეტრე-პავლეს საკრებულო ტაძარში გადსვენებულ იქნა ნაშთი განსვენებულის დიდის მთავრისა. გადსვენებას დაესწარნენ ხელმწიფე იმპერატორი, ხელმწიფე იმპერატრიცა, დიდნი მთავრნი, მთავრინანი და უმბლენსი პირნი. ნაშთის დასახვედრად გამობრძანდნენ დიდნი მთავრნი მიხეილ ნიკოლაევის ძე, ნიკოლოზ, გიორგი და ალექსანდრე მიხეილის ძენი. დიდი მთავარი სერგი მიხეილის ძე სან-რე-მოდდან მოპყდა ცხედარს. ტაძარში მტრობაობლიტმა პანაშვიდი გარდაიხადა. მათნი უდიდებულესობანი და მათნი უმაღლესობანი განსვენებულს დიდის მთავრის ნაშთს გამოვსლანენ. კუბის გარშემო მრავალი გვირგვინი აწყვიდა.

მღმნა. სამოსამართლო პალატამ განიხილა-რა გემების უვლიდობისა და კალოუმბის“ დეჯახების საქმე.

ორივე გემის კაპიტნები დამნაშავედ იქნა. „რუსეთის საზოგადოებისა“ და „უვშიროვის ქვრივის საჩივარი არ შეიქნარა. ზოგა საჩივარი დაამკირა, ზოგა აამბილა. უმრავლესობა-კი უცვლელად დასტოვა.

კორეა. აქ მობრძანდა მემკვიდრე ცესარევის გემით „პოლიარნიკა“ ზეზუდა“. ბერძენთა მეფე, მეფის ძე და მეფის ასული კორეაში მოვიდნენ მემკვიდრე ცესარევის დასახვედრად. მისი უმაღლესობა მალე აღკრისკენ გაემგზავრება.

კორეულად გამოხული გემი „ცარენა“, რომელზედაც რუსეთის გლჩი იმყოფებოდა, შლიანზედ გაჩერდა. ამ გემის ასახსნელად ნავები იქმნა გაგზავნილი, მაგრამ ყოველმა შრომამ ამაღლ ჩაიარა.

მენა. ვახუშტის იუწყებიან, რომ იმ. ფრანკო ოსები იმპერატორ ვილჰელმის მიწვევისამებრ კილში წავა ჩრილიო არხის გახსნაზედ დასასწავრებადო.

სოფია. „სოკოსი“ იუწყება, რომ ამ დღეებში ცნაკოვი პეტრ-ბურგს წავიო.

ნიუ-ორკი. „World“-ის სიტყვით იპონიის ჩინეთისთვის უკვე წარუდგენია თავისი პირობანი მშვიდობიანობის ჩამოსავდებლად და ჩინეთიც დათანხმებულია, ხელი მოაწეროს. ტოკიოსა და პეკინის შორის მიწერ-მოწერა შეერთებულ შტატების ელჩის შემწეობით არის გამარტული.

ვეტერბურგის ბირეა, 17 თებერვალი

Table with 4 columns: მარტის მარტის მარტის მარტის, მარტის მარტის მარტის მარტის, მარტის მარტის მარტის მარტის, მარტის მარტის მარტის მარტის. Rows include 50% მომგებიანი გარანტიის ფურცლები, 41 2/3% ვიზიტების ფურცლები, 6% ფურცლები ქუთაისის სათავად-ხანისი, 5% იმზე ბანკისა, 6% ტფილისის სათავად-ხანისი, 5% იმზე ბანკისა, 5% ობლოვცა, ტფილისის ქალბის საკრებულო საზოგადოებისა.

ბანსხალეხანი

პეგიდნში პეგილის პეგიმთა 3. ი. პეგიმთა და მ. დ. ილი-რიდონისა. მიხეილ. ქუჩა, სახლი კრუხეისი, 79. ავადმყოფებს მიიღებენ დილის 9—3 და საღამოს 4—7 საათამდე. (50—1)

მეფე დავით ადამუნებელი და იმისი დრო ისტორიული მონოგრაფია ნ. ურუნჯაას შანი ორი აბანი

შაჰლისად დამტკიცებული 20 მარტს 1881 წ. დამზღვევის საზოგადოება „როსნიმ“ ს.-პეტერბურგი, Большая Морская, 37. მთლად განაღდებული დასაფუნებელი თანხა აქვს 20.500,000 მან საზოგადოების საზღვრისა ჩქადლეღები სახელმწიფო ბანკში ინახება. საზოგადოების მოქმედება: დაზღვევა სიცოცხლისა მკორ პრემიით (შესატანი ფული) და მეტად სასარგებლო პირობით, სახელმად: 1. დაზღვევა სიკვდილამდე (სანდუგზოდ ოჯახისა და სხვა); 2. დაზღვევა ვალიანი (სიბერის დროს გამოსატანი თანხა, საშობოთა და სხ.); 3. დაზღვევა შემოსავლისა (პენსია მოხუკათათვის, ქვრივთათვის, სტუდენტთა ყრმათათვის და სხ.); მთარულით სიკვდილი ვერ დაბარკოლებს დაზღვეულის თანხის მიცემას; დაზღვევა უბედურ შემთხვევისაგან როგორც კერძო კაცის, ისე საერთო, სასამსახრო, ქარხნებში მოსამსახურეთა და მომუშავეთა; დაზღვევა ცხროლისაგან ყოველ გვარ უძრავისა და მოძრავის ქონებისა; დაზღვევა ტრანსპორტში, ზღვით, მდინარით, თუ სხეულთათ გაგზავნილ საქონლისა. განსჯდება დაზღვევისათვის და ყოველ გვარის რისკებსა ეგზანტბა უმთავრესს მმართველობას, (ზოგამა მარსკაას, საგუო. კასი-და, № 37), კავკასიის ოლქის მმართველობაში, ტფილისის (სოლოლოკი, სერგიევის ქუჩა, სახლი № 3) და საზოგადოების ადენტებს იმპერიის ყველა ქალაქებში. უბედურ შემთხვევისაგან დამზღვევა ბალეუბა მეზარებს (როგორც რკინის გზაზედ, ისე გემებით მიმავალით) მიუცემათ რეინისა გზის სადგურებზედ: ტფილისში, ბაქისა და ბათუმს, დგებუბას საგუო-სადგურებზედ. 50—6—10

დამზღვევის საზოგადოება „ნიკოკრი“ (დ უ ს ა) უმაღლესად დამტკიცებული 1872 წელს. რომელსაც მიერთადი თანხა 2,500,000 მან. აქვს გარდა სათადარიგო ფულისა. დაზღვევა მამხლისაგან. მიიღება ყოველნობი მოძრავისა და უძრავის ქონების დაზღვევა ცეცხლისაგან აგრეთვე ზღვით-მდინარით და ხმელეთით წასალ-წამოსალების საქონლისა. დაზღვევა სიცოცხლისა. ამით ახსდებს, რომ მის მიერ მიიღება დაზღვევა სიცოცხლისა განსაკუთრებით სასარგებლო პირობებით იმ შემთხვევისათვის, როცა შრომა აღარ შეუძლებათ. მაგალითი: მამა, 30 წლისა, დაბადებიდან აზღვევებს შვილის სასარგებლოდ თანხას 10,000 მან., იმ პირობით, რომ ეს ფული 21 წლის შემდეგ გადაიხლოს. ყოველ ოთხის თვის შემდეგ ამ დაზღვევისათვის ის იხმის 154 მან. იმ შემთხვევაში კი, თუ მამა ადრე მოკვდება, თუნდ დაზღვერ და პირველს წელშივე, დანარჩენ შესატან ფულის გარდახდა შეყენებულ ვინება, ყმაწვილს 20 წლის განმავლობაში მიეცება წლიურად 500 მან. და იქანიწნულ ვადის გასვლის შემდეგ-კითხით დაზღვეული თანხა—10,000 მ. წერილობითი ვაქცხლებანი დაზღვევისათვის მიიღებენ და ყოველგვარ საქორ ცნობათა შეტყობა შეიძლება მოსკოვში არსებულს მმართველობაში. ვოასიის ოლქის სამმართველოში ტფილისში (ველიამინოვის ქუჩაზედ № 2) იმპერიის ყველა ქალაქების სააგენტოებში. საზოგადოებისათვის საადვილოდ დაზღვევა შეიძლება უკეთესად, სასამართლოს მე-3 განყოფილების გვერდით, სახლი აღლეოვისა, (თეოდორე ალესანდრეს ძის ივანოვის სადგომში. 100—721—) რედაქტორ გამომცემელი ილია შავჭავჭავაძე